

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK

Utredningsenheten

Lena Lindegren

Årlig rapport av arbetet med programutbudet på Åva gymnasium

Inledning

Ett av alliansuppdragen till gymnasie- och näringslivsnämnden handlar om att Åva gymnasium kontinuerligt ska se över sitt programutbud så att det motsvarar efterfrågan från både ungdomar och arbetsmarknad. I oktober 2019 beslutade gymnasie- och näringslivsnämnden därför att anta en årlig aktivitetsplan gällande Åva gymnasiums arbete med programutbudet. I samband med detta beslutades också att gymnasie- och näringslivsnämnden i oktober varje år ska få ta del av en årsrapport som redogör för arbetet med de olika aktiviteterna.

I denna rapport redovisas bland annat statistik och reflektioner kring slutantagningen till Åva gymnasium inför hösten 2021 och en samlad analys görs utifrån tillgänglig data och information. I bilagan till denna rapport redogörs mer ingående för hur Åva gymnasium under föregående läsår har arbetat med de olika aktiviteter som ingår i aktivitetsplanen och till viss del även det som finns att redovisa för hösten 2021.

Särskilt utredningsuppdrag om efterfrågan och kapacitet avseende programutbud på Åva gymnasium

Vid gymnasie- och näringslivsnämndens sammanträde den 19 april 2021, § 23 redovisades på uppdrag av nämnden ett förslag till inriktningsbeslut om framtida programutbud Åva gymnasium. Nämnden beslutade vid sammanträdet att ge utbildningschef i uppdrag att fördjupat utreda konsekvenserna för elever, personal och arbetsmiljö om Åva gymnasiums programutbud från och med läsår 2022/23 förändras på det sätt som utredningen föreslår. Gymnasie- och näringslivsnämnden beslutade också att den fördjupade utredningen skulle redovisas vid gymnasie- och näringslivsnämndens sammanträde i september 2021.

Vid nämndens sammanträde den 16 september 2021 beslutades att:

1. Barn- och fritidsprogrammet upphör att erbjudas från och med läsår 2022/23. Redan påbörjade årskurser 2 och 3 får fullfölja sin utbildning.

2. Naturvetenskapsprogrammet med den särskilda varianten musik upphör att erbjudas från och med läsåret 2022/23. Redan påbörjade årskurser 2 och 3 får fullfölja sin utbildning.

I dessa utredningar har en grundlig genomlysning gjorts av en mängd olika data som är relevanta för att kunna planera för ett framtida programutbud. En del av de diagram och tabeller som redogörs för här, återfinns därför också i dessa underlag.

Antal sökande till Åva gymnasium höstterminen 2021

I tabellen nedan framgår hur många elever som sökt sig till de olika programmen på Åva gymnasium inför innevarande läsåret vid slutantagningen med statistik från augusti 2021. Att analysera slutantagningen ingår inte som en aktivitet i aktivitetsplanen, men är ändå relevant data att ta del av och analysera och redovisas därför särskilt nedan i denna del av återrapporteringen istället för i bilagan.

Tabell: Slutantagning inför höstterminen 2021

Studieväg	Antagningsgräns	Antal Platser	Antal Antagna	Antal Reserver
Barn- och fritidsprogrammet BF - Pedagogiskt och socialt arbete	200	24	24	14
Ekonomiprogrammet EK - Ekonomi	260	64	64	70
El- och energiprogrammet EE	207,5	38	38	20
International Baccalaureate IB - International Baccalaureate; med antagningsprov	235	26	26	0
Naturvetenskapsprogrammet NA	272,5	58	58	17
Naturvetenskapsprogrammet NA - Särskild variant inom det estetiska området, musik	0	6	6	0
Restaurang- och livsmedelsprogrammet RL	185	23	23	6

Samhällsvetenskapsprogrammet SA	252,5	64	64	67
Teknikprogrammet TE - Design och produktutveckling	277,5	32	32	28
Teknikprogrammet TE - Informations- och medieteknik	260	64	64	27
Teknikprogrammet TE - Teknikvetenskap	285	32	32	25
Vård- och omsorgsprogrammet VO	190	23	23	4

En analys av den slutliga antagningen¹ till läsåret 2021/22 visar att för inriktningen design- och produktutveckling inom teknikprogrammet har antagningsgränsen inför läsåret 2021/22 ökat med 15 poäng från 262,5 till 277,5. För inriktningen informations- och medieteknik är ökningen 10 poäng från 255 till 265 poäng, medan antagningsgränsen för teknikvetenskap är oförändrat hög på 285 poäng. Till samtliga inriktningar inom teknikprogrammet är det 40 eller fler reserver², totalt 125. Antagningsciffrorna visar också att på teknikprogrammets inriktning design- och produktutveckling är 15 av de 32 antagna eleverna flickor. På inriktningen teknikvetenskap är det 6 flickor av totalt 32 elever, medan det inte är några antagna flickor till inriktningen informations- och medieteknik.

Ekonomiprogrammet är fortsatt populärt även i år där antagningsgränsen har ökat med tio poäng till 260 poäng och där 94 elever står som reserver. Även samhällsvetenskapsprogrammet är populärt bland eleverna och antagningsgränsen har ökat med fem poäng till 252,5 poäng och hade vid den slutliga antagningen över 100 reserver. Antagningsgränsen till naturvetenskapsprogrammet är 277,5 poäng och 28 elever står som reserver till det programmet. Till naturvetenskapsprogrammet med den särskilda varianten musik, är det sex elever som antagits och inga reserver. Antagningsgränsen har sjunkit jämfört med läsåret innan.

¹ Denna statistik är från augusti 2021. De första två-tre veckorna i årskurs 1 är det vanligtvis ganska så stor rörlighet på eleverna som flyttar mellan program och skolor då de kommer in på program och skolor som de står som reserver till. Detta påverkar även reservlistorna på Åva och i september månad är det inga reserver på barn- och fritidsprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet samt restaurang- och livsmedelsprogrammet.

² Samma elev kan stå som reserv på flera program vilket innebär att det inte nödvändigtvis handlar om unika elever.

När det gäller antagningspoängen till vård- och omsorgsprogrammet samt till restaurang- och livsmedelsprogrammet är den något lägre än föregående år, medan antal reserver har ökat något på båda programmen. I år är antagningsgränsen till vård- och omsorgsprogrammet 200 poäng med 10 reserver och till restaurang- och livsmedelsprogrammet 187,5 poäng med 11 reserver. När det gäller barn- och fritidsprogrammet är årets antagningsgräns 202,5 poäng vilket är något högre än föregående år och även antalet reserver har ökat något till 18 reserver i dagsläget. På barn- och fritidsprogrammet är det en vecka in på terminen 4 pojkar och 19 flickor, restaurang- och livsmedelsprogrammet 16 pojkar och 9 flickor och på vård- och omsorgsprogrammet 5 pojkar och 19 flickor. El- och energiprogrammet fortsätter att vara populärt med 28 reserver och attraherar nästan uteslutande pojkar.

På naturvetenskapsprogrammet erbjuder skolan en särskild variant med musik. Intresset för att söka utbildningar med särskild variant inom det estetiska området har minskat inom regionen, vilket lett till att flera gymnasieskolor har fasat ut dessa. Även på Åva gymnasium märks ett minskat elevintresse för den särskilda varianten musik. Skolan har löst detta genom att efter den preliminära antagningen utifrån faktiskt behov, minska antalet platser på den särskilda varianten och istället öka antalet platser på det vanliga naturvetenskapsprogrammet. Läsåret 2021/2022 är det 6 elever som påbörjat den särskilda varianten. Även om skolan får en högre programersättning för dessa elever täcker den inte kostnaderna. Som nämns ovan har nämnden i september fattat ett beslut om att denna särskilda variant ska fasas ut från och med läsåret 2022/23.

Samlad analys efter slutantagningen och genomförda aktiviteter i aktivitetsplanen

Skolan bedömer att de aktiviteter som har genomförts enligt planen på ett bra sätt bidrar till en omvärldsbevakning och nulägeskunskap om vilka program och inriktningar som nu och inom en snar framtid eftersöks av kommande årskullar av gymnasieelever och hur arbetsmarknadens behov ser ut. Det ger samlat ett bra underlag för att kunna planera och dimensionera verksamheten framåt. Inför kommande läsår har verksamheten även haft stöd i det underlag som tagits fram till den särskilda utredningen om framtida programutbud. Det beslut som nämnden fattade i september 2021 påverkar också självklart Åva gymnasiums planeringsarbete inför kommande läsår 2022/23.

Vidtagna åtgärder inför läsåret 2021/22 efter en samlad analys

Utifrån den information som slutantagningen samt aktiviteterna i planen har gett, har skolan vidtagit ett antal åtgärder inför läsåret 2021/22 som närmare beskrivs nedan.

Ekonomiprogrammet

Inför läsåret 2020/21 utökade Åva gymnasium ekonomiprogrammet med en klass i årskurs 1. Bakgrunden var ett ökat intresse för ekonomiprogrammet som identifierats vid mässor och av fler besökande på programinformationen vid Öppet hus på Åva gymnasium. Storsthlm's årliga rapport Gymnasiebehovet visade också att ekonomiprogrammet var det program i regionen som ökat allra mest under perioden 2011- 2019. Enligt den enkät som genomfördes bland elever i årkurs 9 i Täbys kommunala grundskolor i september 2020 var ekonomiprogrammet den utbildning som flest elever, 26 procent, var intresserade av. Det stämde även överens med den bild studievägledarna på grundskolan förmedlat. Ledningen på Åva gymnasium gjorde därför bedömningen att det var rimligt att även till läsåret 2021/22 planera för att ta in två klasser på ekonomiprogrammet, trots att programmet erbjuds på många andra skolor i klustret. Slutantagningen visar att den bedömningen var rimlig då antagningsgränsen var relativt höga 260 poäng och flera reserver, trots att flera av de antagna eleverna sökt till programmet på en annan skola i första hand.

Åva gymnasium bedömer att satsningen på att utöka ekonomiprogrammet, trots stor konkurrens, har varit lyckad. Att ekonomiprogrammet nu har två paralleller i både årskurs 1 och 2 innebär att skolans elevantal kommer att fortsätta öka vilket i sin tur kommer att medföra ett ökat rekryteringsbehov.

Åtgärder för ett ökat intresse för teknikprogrammet

Genom en omvärldsbevakning och deltagande på bland annat SACO-mässan, vet skolan att det på arbetsmarknaden råder efterfrågan på personer med teknikutbildning, samtidigt som allt färre elever nationellt väljer dessa program, till förmån för framförallt ekonomiprogrammet och samhällsvetenskapliga programmet. Även om teknikprogrammet på Åva gymnasium till stor del har behållit sin attraktivitet under åren, har skolan sedan hösten 2019 fokuserat på riktade aktiviteter mot elever i årskurs 9 för att informera om teknikprogrammet och vilka yrkesmöjligheter som finns. Särskilda aktiviteter har riktats mot flickor eftersom det traditionellt är få flickor som väljer det programmet. Pandemin har inneburit att dessa aktiviteter fått ställas in då besök mellan skolorna inte varit tillåtna på grund av risk för smitta. Dessa återupptas hösten 2021.

För de flickor som redan går på teknikprogrammet har skolan fortsatt arbeta efter strategin att elever ska få möta kvinnliga förebilder inom teknikbranschen. Genom skolans samarbete med organisationen Womengineer får flickor som går på teknikprogrammet göra studiebesök på arbetsplatser där kvinnliga civilingenjörer beskriver sin yrkesroll. Våren 2021 deltog flickor på Åvas teknikprogram i det digitala eventet Introduce a girl to Engineering. Även flickor i årskurs 2 på naturvetenskapsprogrammet var inbjudna. Därutöver anordnar skolan träffar där flickor från de olika inriktningarna får lära känna varandra.

Satsningen på att öka andelen flickor börjar ge resultat. Som redogjorts för ovan visar årets antagningssiffror på inriktningen design- och produktutveckling att 15 av de 32 antagna eleverna är flickor. På inriktningen teknikvetenskap är det 6 flickor av totalt 32 elever. Detta är också en gradvis ökning över de senaste åren.

Skolan har utifrån det behov som arbetsmarknaden uttrycker även genomfört andra aktiviteter för att uppmuntra elever i årskurs 9 som har ett särskilt intresse för matematikämnet att välja antingen teknikprogrammet inriktningen teknikvetenskap eller det naturvetenskapliga programmet. Här har skolan använt två strategier.

Den ena handlar om att skolan under flera år erbjudit elever i årskurs 9 att läsa gymnasimatematik. Läsåret 2019/20 togs också det diagnostiska provet före kursstart bort och i stället välkomnades alla som var intresserade av matematik att gå kursen. Under läsåret 2020/21 genomfördes dessa lektioner digitalt och cirka 10 elever deltog vid varje lektionstillfälle.

Den andra strategin som skolan använt är att låta matematikintresserade elever i årskurs 3 på naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet läsa kursen Linjär algebra för gymnasister inom ramen för gymnasiekursen Matematik specialisering. Kursen anordnas av institutionen för matematik vid Kungliga Tekniska Högskolan och förra läsåret var det 23 elever som läste den kursen.

Även om skolans insatser för att öka intresset för gymnasiestudier inom naturvetenskap och teknik har satts på paus på grund av covid-19, har söktrycket ökat på teknikprogrammet enligt den slutliga antagningen 2021. På naturvetenskapsprogrammet har söktrycket däremot minskat något.

Kurser på avancerad nivå

Åva gymnasium ska ge en möjlighet för elever på alla program att utmanas. Utbudet av kurser inom programfördjupning och individuella valet utvärderas årligen för att det ska finnas valbara kurser på avancerad nivå på all högskoleförberedande program.

Sammanfattning och tankar framåt

Den information som skolan får genom de olika aktiviteterna i planen, tillsammans med antagningsstatistiken inför innevarande läsår, visar att Åva erbjuder program och inriktningar som eleverna är intresserade av att söka och att eleverna sedan är attraktiva för arbetsgivare. Elevernas intresse kan vara föränderligt, men skolan bedömer att de då fångar upp sådana strömningar genom den analys som görs löpande under året i samband med de olika aktiviteterna i planen.

Ett viktigt underlag i planeringen framåt är utredningen av efterfrågan och kapacitet avseende framtida programutbud på Åva gymnasium, som beslutades av nämnden i september 2021. Enligt detta beslut ska barn- och fritidsprogrammet tillsammans med den särskilda varianten musik inom naturprogrammet fasas ut från och med läsåret 2022/23

Enligt utredningen planeras det istället ske en utökning på teknikprogrammet. För att öka attraktionskraften ytterligare, inte minst bland flickor, är förslaget att det inom teknikprogrammet ska finnas möjlighet till en programfördjupning inom miljö, hållbart samhällsbyggande och arkitektur. Skolan föreslår därför att det inom inriktningen design- och produktutveckling ska finnas två profiler: 1. Profil: Design och digital formgivning samt 2. Profil: Arkitektur och miljö. Skolan fortsätter arbetet med att forma dessa profiler inför läsåret 2022/23.

Intresset för den estetiska varianten musik på naturvetenskapsprogrammet på Åva gymnasium är vikande, men skolan är angelägen om att även fortsättningsvis kunna erbjuda möjlighet till den här formen av estetisk verksamhet. Förutom möjligheten för elever som aktivt utövar musik att kombinera detta med sina studier, ges även andra elever tillfällen att möta musik i form av konserter och musikalisk inramning av uppstarter och skolavslutningar. Musik i skolan är inte minst en viktig traditions- och kulturbärare. För att inte tappa den estetiska verksamheten på Åva och för att ge fler elever möjlighet att kombinera musik och studier vill skolan erbjuda musikprofil på naturvetenskaps-, samhällsvetenskaps- och ekonomiprogrammen. I och med nämndens beslut i september 2021, kan skolan nu fortsätta arbetet med att planera för denna förändring.

Bilaga

- En redogörelse för arbetet med aktiviteterna i Årlig aktivitetsplan avseende Åva gymnasiums programutbud, daterad den 22 september 2021